

KS. PROF. DR. MARKOWI KILISZKOWI Z OKAZJI 70. URODZIN

Niniejszy numer *Warszawskich Studiów Teologicznych* dedykujemy ks. dr. Markowi Kiliszkowi. Chcemy w ten sposób wyrazić naszą wdzięczność za wiele lat jego pracy jako wykładowcy Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Warszawie i Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie.

Jesteśmy wdzięczni ks. dr. Markowi Kiliszkowi po pierwsze za to, że próbował w swoich studentach wyzwolić myślenie. Przekonywał ich, że jedynym narzędziem zdolnym do tego wyzwolenia jest filozofia jako sposób poznania świata i człowieka. Chciał uchronić studentów przed biernością i pasywnością intelektualną. Wychowywał ich do intelektualnej aktywności i dociekliwości w rozumieniu świata.

Po drugie, dzięki wykładom ks. dr. Marka Kiliszka wiele pokoleń studentów mogło zapoznać się z bogactwem filozofii klasycznej. Był on bowiem przekonany, że filozofowie klasyczni mają najwięcej w filozofii do powiedzenia. Prezentując dorobek filozofii klasycznej, ks. dr. Marek Kiliszek uczył swoich studentów najgłębszego zrozumienia i wyjaśnienia rzeczywistości. Przestrzegał przed mentalnością pozytywistyczną, która redukuje opis i wytłumaczenie świata do wąsko rozumianego wyjaśniania, opartego na modelu matematyczno-przyrodniczym. W ten sposób uczył prawdziwej mądrości. Przekonywał swoich studentów, że jedynie studiując filozofię klasyczną, która dąży do ostatecznościowego poznania rzeczywistości, mogą oni stać się mędrcami. Studiowanie zaś wyłącznie nauk szczegółowych, które opierają się na naukowym redukcjonizmie, może z nich uczynić zaledwie „specjalistów” w jakiejś wąskiej dziedzinie.

Po trzecie, zasługą ks. dr. Marka Kiliszka jest wprowadzenie studentów w myślenie odwołujące się do realizmu. Nawiązywał w ten sposób do tradycyjnego, klasycznego sposobu uprawiania filozofii, który polega na wychodzeniu od doświadczenia świata. Wskazywał, że celem filozofii jest poznanie i wyjaśnienie obiektywnej istniejącej rzeczywistości. Kładł nacisk na poznanie zdroworozsądkowe, które łączy nas z realnie istniejącym światem. Przestrzegał przed subiektywizmem, który redukuje filozofię, na przykład do analizy danych świadomości. Wartością propagowanego przez niego myślenia realistycznego było to, że nie oddalało ono studentów od żywych, egzystencjalnych problemów. Przeciwnie, kierowało ku zagadnieniom wynikającym z dostrzeżenia i analizy indywidualnego, konkretnego istnienia.

Po czwarte, ks. dr. Markowi Kiliszkowi studenci zawdzięczają to, że filozofię uczynił dla nich przystępną i zrozumiałą. Potrafił bowiem sprawy skomplikowane tłumaczyć w sposób prosty. Z pewnością możliwe to było m.in. dzięki jego poczuciu humoru. Potrafił jak nikt inny przestawić myślenie studentów – nawykłych za sprawą edukacji szkolnej do rozumowania właściwego dla nauk matematyczno-

przyrodniczych – na tory myślenia charakterystycznego dla filozofii. Cenimy go też za to, że był dla swoich studentów nauczycielem wymagającym. Nie zadawała go bylejakość, oczekiwał dogłębnego zrozumienia studiowanych zagadnień.

Naszą wdzięczność chcemy wyrazić ks. Markowi Kiliszкови również za to, że był i jest dla nas – w tym także dla kleryków seminarium duchownego – wzorem duszpasterza. Przez swoich parafian jest wspomniany jako kaznodzieja, który głosił słowa odważne, często wyrażane w sposób dosadny, ale dające do myślenia i rozjaśniające rzeczywistość, w której oni żyją. Parafianie wspominają jego katechezy jako przekaz wiary, który zbliżył ich do Boga, umacniał ich wiarę i uformował na długie lata. Podkreślają, że prawdy wiary potrafił on wyjaśniać w sposób zrozumiały.

Ks. dr Marek Kiliszek dał się poznać jako autentyczny ojciec parafii, dbający o dobro całości i każdego z osobna. Troszczył się zarówno o wymiar duchowy, jak i materialny. Niekiedy z pozoru surowy, ale tak naprawdę wyrozumiały i promieniujący dobrocią. Parafianie podkreślają jego otwartość na nowe pomysły i inicjatywy duszpasterskie, a jednocześnie dbałość o tradycję. Są zbudowani jego pracowitością i oddaniem pracy duszpasterskiej.

Ja osobiście i wszyscy, którzy doświadczyliśmy od ks. Marka Kiliszka wielorakiego dobra, dedykujemy mu niniejszy tom *Warszawskich Studiów Teologicznych* jako wyraz naszego podziękowania.

Ks. prof. dr hab. Krzysztof Pawlina

Rektor PWTW